

Naturvårdsverket

Synpunkter på samråd enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivning för en alternativ kärnkraftreaktor vid den planerade kärnkraftsanläggningen i Pyhäjoki, Finland

(Ert dnr NV-07324-13)

Länsstyrelsen har tagit del av rubricerad miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och har valt att i vårt yttrande fokusera på olyckor och hur de kan påverka oss i Västernorrland.

Vi anser att redovisningen av konsekvenserna efter en olycka behöver förtydligas avseende påverkan vid ett s.k. worst-case scenario (INES-klass 7).

Skäl till länsstyrelsens bedömning

I MKB:n redovisas konsekvenserna av en olycka av INES-klass 6 och INES-klass 7 och hur de kan påverka utanför Finlands gränser vid vissa väderförhållanden. Det nämns att begränsningar i användningen av insjöfisk och renkött i norra Sveriges kustland kan komma att behöva begränsas till följd av höga strålvärden. Den redovisning som görs av stråldoser och påverkan på olika livsmedel är bara för olyckan av INES-klass 6. Någon redovisning av motsvarande värden för olyckan av INES-klass 7 finns inte.

Länsstyrelsen vill med anledning av ovanstående även fortsättningsvis ta del av de fördjupade riskanalyser som kommer att genomföras där olika scenarier som kan ge radioaktivt nedfall, vid olika väderleksförhållanden, redovisas. (spridningsberäkningar) I detta ska även konsekvenserna av ett s.k. worst-case (INES-klass 7) vara redovisade.

Dessa uppgifter är av stor betydelse för Västernorrlands län i vårt arbete med beredskapsplanering för en kärnkraftsolycka som kan påverka länet. Länet aktörer måste, på ett relevant sätt, kunna bedöma konsekvenserna för att kunna planera för och vidta skadeförebyggande åtgärder vid en stor olycka.

De områden som är särskilt viktiga att belysa är:

Spridningsberäkningar vid olyckor

Uppgifter om vilket nedfall som kan ske i Västernorrland vid olika olycksscenarioer såväl mindre olyckor som större olyckor som inte kunnat förutses vid planeringen av projektet. Detta gäller även vid en s.k. worst case-situation. Dessa uppgifter måste bedömas vid olika meteorologiska förhållanden och hur det kan påverka Västernorrland.

Rennäringen

Konsekvenser för rennäringen måste analyseras beträffande olika scenarion för nedfall av framför allt avseende Cesium 137. Ännu idag lämnar nedfallet från Tjernobylolyckan 1986 spår efter sig i vardagen för rennäringen och livsmedelsindustrin. Rennäringen i Sverige skiljer sig från djurhållningssystemet för ren i Finland. I Sverige är djurhållningen extremt extensiv, och renarna naturbetar från kust till fjäll, vilket gör dem väldigt känsliga för kontamination av och upptag i växter och lavar, som utgör deras huvudsakliga foderstat. Sedan 1986 och ännu idag sker levandedjurmätningar avseende radioaktivitet för att kunna sälla vilka djur som kan gå direkt till slakt, vilka som under en övergångsperiod kan hållas i hägn för utfodring med pellets för att minska halterna av radioaktivitet i köttet och vilka djur som en sådan utfodring inte skulle resultera i tillräckligt låga halter radioaktivitet för att utgöra säkra livsmedel. Den senare kategorin får gå tillbaka till hjorden för att möjligen kunna slaktas nästa slaktsäsong, om de sjunkit under gränsvärdena avseende radioaktivitet. Det sker även provtagning av slaktkroppar för att säkerställa att kontaminerat kött inte når konsumenterna.

Livsmedelsproduktion i lantbruket

Ett nedfall där det finns risk för kontaminering av foder och därigenom mjölk och kött skulle kunna drabba mejeri- och slakterinäringen i hela norra Sverige hårt. Lantbruket i Västernorrland är i huvudsak koncentrerat till kustbandet, ett radioaktivt nedfall i detta område skulle få stora konsekvenser för denna bransch. Kontaminering av mjölk är ett särskilt riskabelt scenario, i och med att det då finns risk för direkt överföring till människor. Således drabbas både branschen som sådan och livsmedelsförsörjningen i den norra delen av landet.

Påverkan på jakt, insjöfiske samt bär- och svampplockning

Västernorrland var särskilt drabbat av nedfallet från Tjernobyl-olyckan 1986 och fortfarande finns det områden där älgkött, insjöfisk, svamp och bär har höga strålvärden. Vi vill därför se en redovisning av hur en olycka kan påverka dessa livsmedel.

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Bo Källstrand efter föredragning av beredskapshandläggare Torbjörn Westman. Samarbete i beredningen har även skett med länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Gävleborgs län.

Bo Källstrand

Torbjörn Westman
Förvaltningsenheten
0611-34 91 16